

Ruimtelijke onderbouwing fase 1 verbetering watersysteem en aanleg EHS in polder Waard Nieuwland

Ten behoeve van omgevingsvergunning Wet algemene bepalingen
omgevingsrecht (Wabo)

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 2 april 2014

Verantwoording

Titel : Ruimtelijke onderbouwing fase 1 verbetering watersysteem en aanleg EHS in polder Waard Nieuwland

Subtitel : Ten behoeve van omgevingsvergunning Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Projectnummer : 335110

Referentienummer : GM-0129451

Revisie : 03

Datum : 2 april 2014

Auteur(s) : F. Sinoo

E-mail adres : fiona.sinoo@grontmij.nl

Gecontroleerd door : M.J. Schmeink en A.A. Makkinga

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : R. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 88 811 53 92
F +31 72 850 26 57
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Vigerend planologisch regime.....	4
1.3	Juridische aspecten	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Huidige situatie	7
2.1	Situering en begrenzing	7
2.2	Huidig gebruik	7
3	Beleidskader	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Rijksbeleid	8
3.3	Provinciaal beleid	9
3.4	Regionaal beleid	13
3.5	Gemeentelijk beleid	14
3.6	Conclusie beleidskader	15
4	Planbeschrijving	16
5	Milieu- en omgevingsaspecten	17
5.1	Algemeen	17
5.2	Water.....	17
5.3	Natuur	18
5.4	Bodem	20
5.5	Archeologie	20
5.6	Verkeer.....	20
5.7	Geluid	21
5.8	Luchtkwaliteit.....	21
5.9	Externe veiligheid.....	21
5.10	Kabels en leidingen.....	21
5.11	Conclusie milieu- en omgevingsaspecten	21
6	Uitvoerbaarheid	22
6.1	Financiële uitvoerbaarheid	22
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	22
7	Procedure omgevingsvergunning	23
7.1	Juridische procedure.....	23
7.2	Vorbereiding.....	23
7.3	Besluitvorming	23
7.4	Beroep en Hoger beroep	23
8	Overzicht van bijlagen.....	24

Bijlage 1: Bovenaanzicht en dwarsprofielen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In 2013 is de Gebiedsvisie Waard Nieuwland vastgesteld. De Gebiedsvisie is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Provincie Noord-Holland en de gemeente Hollands Kroon. Vanwege de samenhang met het watersysteem is het hoogheemraadschap hierbij betrokken.

In de Gebiedsvisie worden de contouren geschetst van de ruimtelijke opgaven voor deze polder. Twee belangrijke opgaven zijn de herinrichting van het watersysteem en de aanleg van ruim 20 hectare natuur, als uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur, langs de zuidrand van de polder.

Daarnaast is in de gebiedsvisie een waterbergingsopgave opgenomen van minimaal 6 hectare. Hiervan wordt ongeveer 3 hectare gevonden in de verbreding van hoofdwatgangen en 3 hectare in de natuur (Ecologische Hoofdstructuur). Om deze reden en van uit overwegingen van efficiency, wordt de planvorming en de uitvoering van een deel van de waterberging en de Ecologische Hoofdstructuur gecombineerd.

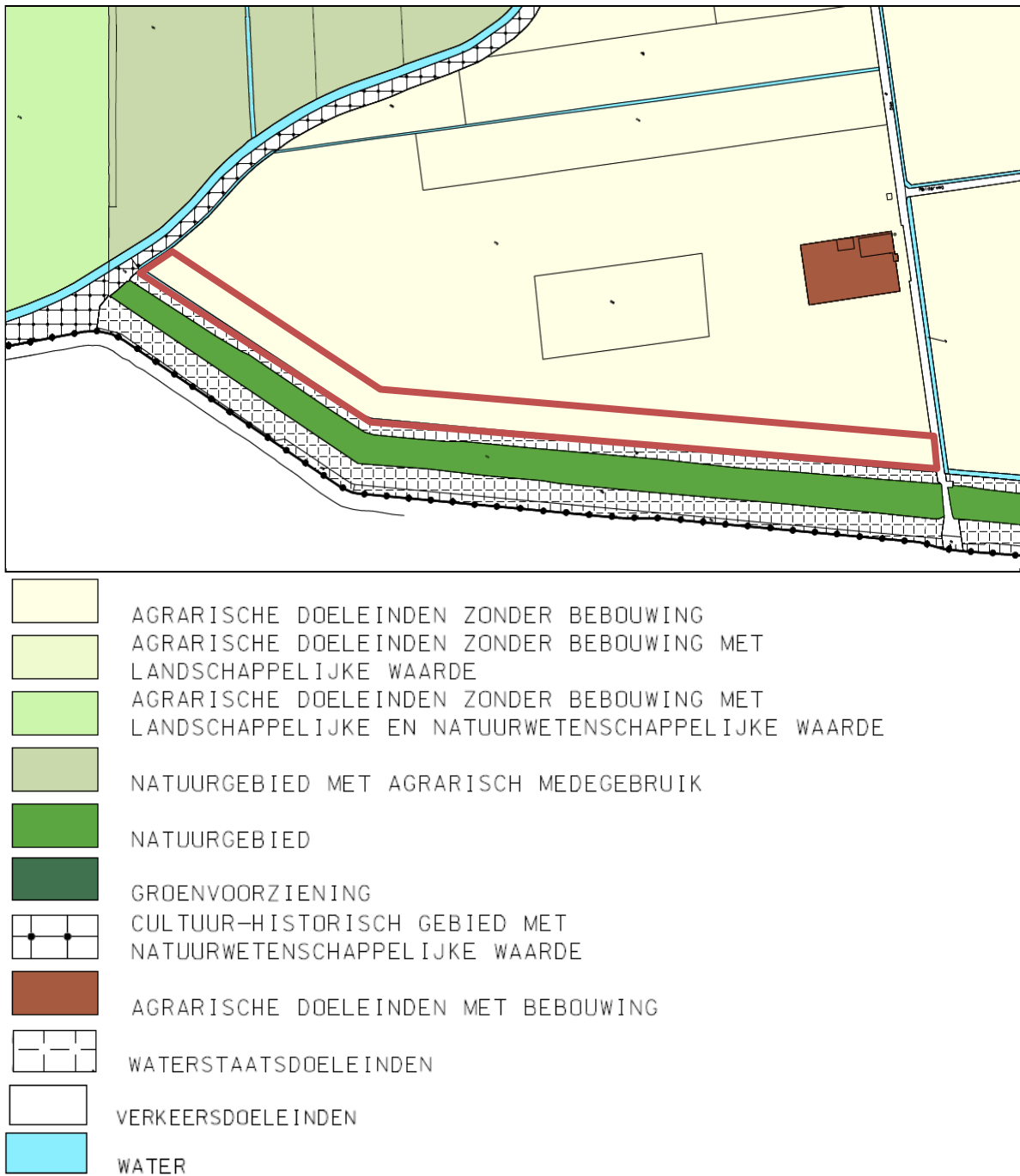
In het bestuurlijk overleg tussen de gemeente, de provincie en het hoogheemraadschap van 11 oktober 2013 is afgesproken het watersysteem en de natuur volgens twee sporen te ontwikkelen. In het eerste spoor wordt via een gebiedsproces het watersysteem voor de polder ontwikkeld. In het tweede spoor wordt in de zuidwesthoek van de polder de planvoorbereiding in 2014 als fase 1 naar voren getrokken. Hier is de ligging van de Ecologische hoofdstructuur en de opzet van het nieuwe watersysteem reeds helder. De uitvoering zou hier eind 2014 kunnen starten. Voorliggend plan betreft deze 1^e fase.

Het vigerend planologisch regime voorziet echter niet in de mogelijkheid tot ontwikkeling van EHS- en waterberging. Ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bestemmingsplan of, in dit geval de beheersverordening, wanneer hier een goede ruimtelijke onderbouwing aan ten grondslag ligt. Voorliggend rapport vormt deze ruimtelijke onderbouwing.

1.2 Vigerend planologisch regime

Beheersverordening Buitengebied Wieringen

Onlangs is de beheersverordening Buitengebied Wieringen voor het gehele buitengebied van de voormalige gemeente Wieringen vastgesteld. Een beheersverordening kan worden vastgesteld in plaats van een bestemmingsplan voor gebieden met een lage dynamiek waarin weinig ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorzien. Het is een beheerregeling voor het bestaand gebruik. De gemeente Hollands Kroon heeft ervoor gekozen voor het buitengebied van Wieringen een beheersverordening vast te stellen omdat de huidige vigerende bestemmingsplannen meer dan 10 jaar oud zijn. Door het vaststellen van een beheersverordening wordt ervoor gezorgd dat momenteel een actueel regime geldt, waarmee wordt voldaan aan de actualiseringsplicht uit artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro). De verordening verklaart de onderliggende bestemmingsplannen, waaronder het bestemmingsplan Buitengebied Wieringen 2002 van toepassing. In figuur 1.1 is een uitsnede van dit bestemmingsplan ter plaatse van het besluitgebied (rode lijn) opgenomen.

Figuur 1.1 Uitsnede verbeelding bestemmingsplan

In figuur 1.1 is te zien dat het besluitgebied ligt binnen de bestemmingen 'Agrarische doeleinden zonder bebouwing' en 'Water'.

Het grootste deel van het besluitgebied ligt binnen de agrarische bestemming. Hier zijn de functies: "exploitatie van het grondgebonden agrarisch bedrijf" en "extensieve recreatie" toegestaan. De nieuwe watergang en natuurstrook zijn hierin niet genoemd als toegelaten functie.

1.3 Juridische aspecten

Op basis van voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt afgeweken van de beheersverordening 'Buitengebied Wieringen'. Er wordt afgeweken ten behoeve van het project, waarbij ruimte is voor water (verruiming van de watergangen) en natuurontwikkeling (ecologische verbindingzone).

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze ruimtelijke onderbouwing wordt een beschrijving van de huidige situatie van het besluitgebied gegeven. In hoofdstuk 3 volgt een beschrijving van het relevante beleid op verschillende bestuursniveaus. In hoofdstuk 4 wordt een planbeschrijving gegeven. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de verschillende milieu- en omgevingsaspecten, waarna in hoofdstuk 6 de financiële uitvoerbaarheid aan bod komt. In hoofdstuk 7 wordt de wettelijke procedure beschreven. In hoofdstuk 8 is een lijst van de bijlagen behorende bij deze ruimtelijke onderbouwing opgenomen.

2 Huidige situatie

2.1 Situering en begrenzing

Polder Waard Nieuwland ligt in de gemeente Hollands Kroon, ten zuiden van het voormalige eiland Wieringen. Het plangebied is een strook van circa 65 meter breed in de zuidwestpunt van de polder, van de Wierdijk tot ongeveer een kavel voorbij de Burgerweg, zie figuur 2.1.

Figuur 2.1 begrenzing plangebied

Het plangebied is in eigendom bij de provincie en het hoogheemraadschap. Het hoogheemraadschap heeft een primaire watergang in eigendom die zal vervallen. De provincie zal deze ondergrond van het hoogheemraadschap verwerven. Voor de aanleg van een nieuwe primaire watergang in het plangebied zal het hoogheemraadschap de ondergrond van de provincie verwerven.

2.2 Huidig gebruik

Het plangebied is momenteel in agrarisch gebruik bij pachters van de provincie.

3 Beleidskader

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt getoetst in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling past binnen het door de overheid vastgestelde beleid. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid.

3.2 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte¹ (verder: SVIR) geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De SVIR vervangt een aantal rijksbeleidsnota's waaronder de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De hoofdlijnen van de SVIR gaan over bereikbaarheid, concurrentiekracht, leefbaarheid en veiligheid. In de SVIR wordt een groot deel van ruimtelijke orderingskwesties bij de provincies en gemeenten neergelegd. Zo staat erin dat het Rijk afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap aan de provincies en gemeenten overlaat, het budget voor provinciaal en regionaal verkeer en vervoer ook bij provincies en gemeenten komt te liggen en gemeenten ruimte krijgen voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Het beleid dat in de SVIR is neergelegd wordt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (verder: Barro) vastgelegd in regelgeving. Hierin zijn directe regels voor provincies en gemeenten opgenomen die de rijksbelangen beschermen.

In de SVIR is aangegeven dat het Rijk drie hoofddoelen heeft:

- a. het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- b. het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- c. het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Met de waterberging in polder Waard Nieuwland wordt invulling gegeven aan hoofddoel c. De verbetering van het watersysteem draagt bij aan een leefbare en veilige omgeving omdat hierdoor wateroverlast wordt voorkomen.

Nota 'Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21e eeuw'

De Commissie Waterbeheer 21e eeuw (Commissie Tielrooij) bracht in augustus 2000 advies uit over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De kerngedachte van de Commissie is dat water meer ruimte nodig heeft. De Unie van Waterschappen heeft haar visie gegeven op het advies van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw. De Unie onderschrijft de hoofdprincipes van de commissie Waterbeheer 21e eeuw.

Aanleiding van dit beleid is de toenemende zeespiegelstijging in combinatie met de bodemdaling. Het risico van overstromingen wordt hierdoor steeds groter. Daar komt nog bij dat in Nederland steeds meer wordt gebouwd en asfalt aan wordt gelegd, waardoor het regenwater op minder plaatsen de grond in kan.

¹ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 13 maart 2012

Met de nota 'Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21e eeuw'² wil het rijk een ander waterbeleid realiseren. Er moet geanticipeerd worden op een stijgende zeespiegel, een stijgende rivierafvoer, bodemdaling en een toename van de neerslag. Nieuwe ruimtelijke besluiten mogen de problematiek van veiligheid en wateroverlast niet ongemerkt vergroten. Bij nieuwe ruimtelijke besluiten moeten de gevolgen voor veiligheid en wateroverlast expliciet in beeld worden gebracht. De nota geeft twee drietrapsstrategieën als uitgangspunten. Voor waterkwaliteit bestaat die uit de trits: vasthouden, bergen en afvoeren. Voor waterkwaliteit is die trits: schoonhouden, scheiden en zuiveren. De aan te leggen watergang is een eerste stap in het verbeteren van het watersysteem van polder Waard Nieuwland. De brede watergang draagt bij aan zowel de berging als afvoer.

3.3 Provinciaal beleid

Provinciaal Waterplan 2010-2015

Het Provinciaal Waterplan 2010-2015³ geeft duidelijkheid over de strategische waterdoelen tot 2040 en de acties tot 2015.

Klimaatbestendig waterbeheer speelt een centrale rol in het Waterplan. De klimaatverandering, het steeds intensievere ruimtegebruik in Noord-Holland en de toenemende economische waarde van wat beschermd moet worden vragen om een herbezinning hoe we met water omgaan voornamelijk bij ruimtelijke ontwikkeling. De volgende twee speerpunten worden voor de planperiode genoemd:

- aangrijpen van de zandige versterking van de Noordzeekust om de regio, ruimtelijk en economisch, te versterken.
- extra aandacht besteden aan de economische kant van het water.

Structuurvisie Noord-Holland 2040

Provinciale Staten hebben op 21 juni 2010 de Structuurvisie Noord-Holland 2040 vastgesteld. Uitgangspunt voor 2040 is "kwaliteit door veelzijdigheid". Noord-Holland moet aantrekkelijk blijven in wat het is: een diverse, internationaal concurrerende regio, in contact met het water en uitgaande van de kracht van het landschap. Gelet op voorgaande doelstelling heeft de provincie een aantal provinciale belangen aangewezen. De drie hoofdbelangen vormen gezamenlijk de ruimtelijke hoofddoelstelling van de provincie. In figuur 3.1 worden de hoofdbelangen en de daaronder vallende onderwerpen uit de structuurvisie schematisch weergegeven.

² Nota Anders omgaan met water. Waterbeleid in de 21e eeuw, ministerie van verkeer en waterstaat, 2004

³ Ontwerp Provinciaal Waterplan 2010-2015 "Beschermen, Benutten, Beleven en Beheren", Gedeputeerde Staten, 2008

Ruimtelijke kwaliteit	Duurzaam ruimtegebruik	Klimaatbestendigheid
Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen	Milieukwaliteiten	Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast
Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden	Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	Voldoende en schoon drink, grond- en oppervlaktewater
Behoud en ontwikkeling van groen om de stad	Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting	Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	

Figuur 3.1 Schematische weergave structuurvisie Noord-Holland 2040

De structuurvisie is uitsluitend bindend voor de provincie zelf en niet voor gemeenten en burgers. Om de provinciale belangen, die in de structuurvisie zijn gedefinieerd, door te laten werken, heeft de provincie de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie opgesteld. Hierin wordt een aantal algemene regels vastgesteld omtrent de inhoud van en de toelichting op bestemmingsplannen over onderwerpen in zowel het landelijk als het bestaand bebouwd gebied van Noord-Holland. Op deze verordening wordt hieronder nader in gegaan. De structuurvisie gaat ook in op de klimaatbestendigheid. Met de gevolgen van klimaatverandering in beeld –het wordt natter, warmer, droger, zouter en het water komt hoger– wil de Provincie haar grondgebied klimaatbestendig maken. De Provincie Noord-Holland beschermt bewoners en bedrijven tegen de stijging van de zeespiegel en tegen wateroverlast door regenwater. Op sommige plekken kan dat alleen door de gevolgen van de toenemende wateroverlast te accepteren.

Het waterbeheer (het opvangen, afvoeren en inlaten van water), het bodembeheer en het grondgebruik moeten aan de klimaatverandering worden aangepast. De gevolgen van klimaatverandering worden opgevangen door het versterken van de waterkeringen en het aanwijzen van ruimte voor waterberging die zoveel mogelijk fijnmazig en in integrale gebiedsprojecten wordt gerealiseerd. De Provincie Noord-Holland zorgt voor voldoende ruimte voor waterkeringen, watersystemen en piek- en calamiteitenbergingen. De waterschappen realiseren deze fijnmazige waterbergingen en doen dat op integrale wijze.

Met de voorgenomen ontwikkeling, de realisatie van een nieuw watersysteem in polder Waard Nieuwland, wordt door Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier invulling gegeven aan het provinciaal beleid zoals dat is neergelegd in de Structuurvisie Noord-Holland 2040. Zo wordt een robuuster watersysteem gecreëerd en worden bestaande waterlopen verbreed, wat de gevolgen van klimaatverandering kan opvangen.

Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie

Door Provinciale Staten is op 21 juni 2010 tevens de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie vastgesteld. Hierin zijn de provinciale belangen zoals opgenomen in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 voor de verschillende gebieden uitgewerkt in algemene regels. De verordening is in tegenstelling tot de “Structuurvisie Noord-Holland 2040” wel bindend voor gemeenten (maar niet voor burgers).

De verordening is op 1 november 2010 in werking getreden. Beleidsregels die van toepassing zijn op het besluitgebied van de waterberging in polder Waard Nieuwland hebben betrekking op de volgende aspecten:

- Transformatiegebied – meervoudig

 Transformatiegebied - meervoudig

Figuur 3.2 Uitsnede provinciale verordening transformatiegebied

- Landelijk gebied

 Landelijk gebied

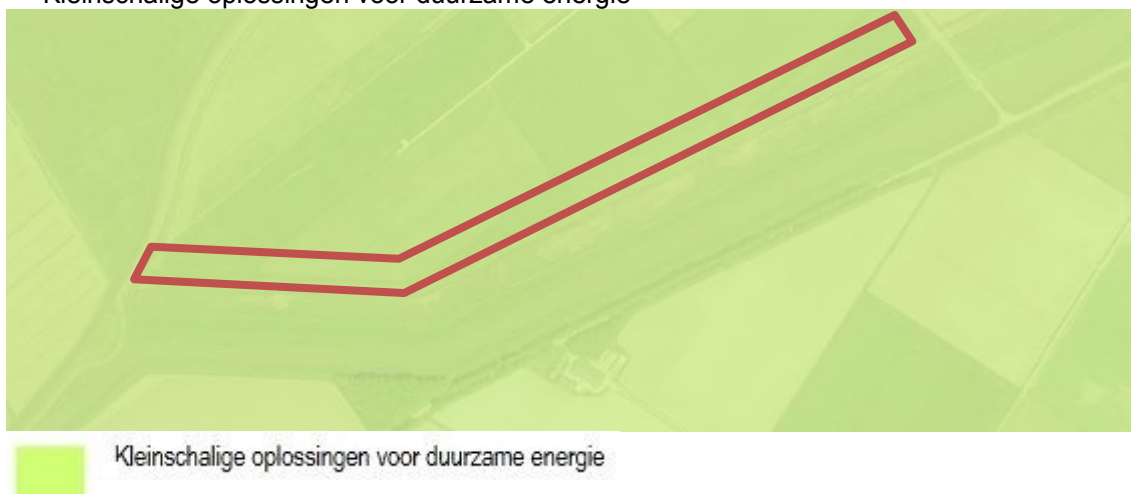
Figuur 3.3 Uitsnede provinciale verordening Landelijk gebied

- Gebied voor gecombineerde landbouw

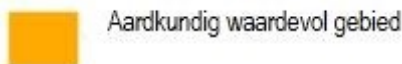
Figuur 3.4 Uitsnede provinciale verordening Gebied voor gecombineerde landbouw

- Kleinschalige oplossingen voor duurzame energie

Figuur 3.5 Uitsnede provinciale verordening kleinschalige oplossingen voor duurzame energie

- Aardkundig waardevol gebied

Figuur 3.6 Uitsnede provinciale verordening aardkundig waardevol gebied

Met betrekking tot de voorgenomen ontwikkeling in relatie tot bovenstaande aspecten zijn de beleidsregels die gelden voor het aardkundig waardevol gebied van belang.

Voor aardkundig waardevolle gebieden zijn regels in artikel 8 van de Verordening opgenomen, die gemeenten in acht moeten nemen bij het opstellen van bestemmingsplannen. In de toelichting van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op aardkundig waardevolle gebieden moet worden aangegeven in hoeverre rekening is gehouden met de in het gebied voorkomende bijzondere aardkundige waarden. Daarbij wordt verwezen naar het bijlage rapport 'Actualisatie intentieprogramma Bodembeschermingsgebieden'. Hierin is voor het gebied waarbinnen het besluitgebied ligt, 'Eiland Wieringen', opgenomen dat er sprake is van een 'combinatie van kenmerkende, zeer gave en zeldzame vormen, die ook in het Oude land van Texel en op Urk aangetroffen worden'. De realisatie van Polder Waard Nieuwland is in dit rapport al genoemd en hier is dus al rekening mee gehouden. Bovendien ligt het besluitgebied niet binnen het aardkundig monument, waardoor de bescherming minder stringent is.

3.4 Regionaal beleid

Waterbeheersplan 4⁴

Op 14 oktober 2009 heeft het hoogheemraadschap 'Waterbeheersplan 2010-2015 – Van veilige dijken tot schoon water' (WBP4) vastgesteld. Op 9 maart 2010 hebben ook Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland het plan goedgekeurd.

In het plan wordt uiteengezet dat de missie van het hoogheemraadschap erop is gericht om ook de komende jaren, ondanks klimaat- en weerveranderingen, Noord-Holland boven het Noord-zeekanaal veilig te houden met betrekking tot overstromingen en te zorgen voor droge voeten en schoon water. Het kerndoel van het hoogheemraadschap is vierledig.

1. Het op orde houden van het watersysteem en dit onder dagelijkse omstandigheden doelmatig en integraal beheren.
2. De verontreiniging van het watersysteem door directe en indirecte lozingen voorkomen en/of beheersbaar houden.
3. Het op orde houden van de primaire waterkeringen en overige waterkeringen met een veiligheidsfunctie en deze onder dagelijkse omstandigheden doelmatig beheren.

⁴ Waterbeheersplan 2010-2015 'Van veilige dijken tot schoon water', Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

4. Het in stand houden en ontwikkelen van een calamiteitenorganisatie die onder bijzondere omstandigheden onmiddellijk operationeel is en die de beschikking heeft over actuele calamiteitenbestrijdingsplannen voor veiligheid, wateroverlast en waterkwaliteit.
- Met de waterberging in polder Waard Nieuwland wordt invulling gegeven aan kerndoel 1.

3.5 Gemeentelijk beleid

Strategische visie Hollands Kroon

Op 2 januari 2012 zijn de vier gemeenten Anna Paulowna, Niedorp, Wieringen en Wieringermeer samengevoegd tot één gemeente Hollands Kroon. Dit was de aanleiding om een strategische visie voor deze nieuwe gemeente op te stellen. Met de visie wordt het toekomstbeeld van de gemeente voor de komende 8 tot 10 jaar gepresenteerd. In de visie worden met betrekking tot de ruimtelijke inrichting de volgende speerpunten gesteld:

- Hollands Kroon is en blijft een agrarische gemeente;
- Hollands Kroon staat voor 'ruimte voor rust en dynamiek';
- ruimte voor identiteitsversterkende economische ontwikkelingen en kwalitatief hoogwaardig wonen en leven.

In de strategische visie wordt aangegeven dat de gemeente het belangrijk vindt om het open, groene en agrarische karakter van de gemeente te behouden. Ambities hierbij zijn het stimuleren van de Ecologische Hoofdstructuur en het blauwe netwerk compleet maken. De beoogde ontwikkeling van de aanleg van water en natuur, in de vorm van een ecologische verbindingzone, voldoet aan deze ambitie.

Gebiedsvisie polder Waard Nieuwland

Voor polder Waard Nieuwland heeft de provincie in samenwerking met de gemeente Hollands Kroon een Gebiedsvisie ontwikkeld (Gebiedsvisie polder Waard Nieuwland, voorjaar 2012). In verband met de opgave voor waterberging in de polder is Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) hierbij nauw betrokken.

De gebiedsvisie formuleert een aantal ruimtelijke opgaven die beogen een impuls te geven aan de ontwikkeling van de polder. De opgaven worden hieronder kort beschreven.

- Landbouw: ruimte geven aan boerenbedrijven (STIVAS-onderzoek), landbouw als drager.
- Water: ruimte bieden aan de waterbergingsopgave van Wieringen en polder Waard Nieuwland in polder Waard Nieuwland (6 ha natte of 12 ha droge waterberging).
- Wonen: er is geen vraag naar grootschalige woningbouw. Wel is er een transformatieopgave van leegstaande agrarische bebouwing.
- Natuur: bijdragen aan een robuuster natuurnetwerk door natuurontwikkeling in polder Waard Nieuwland en/of zijn omgeving.
- Recreatie: versterken van de huidige recreatieve infrastructuur en ruimte bieden aan de ontwikkeling van nieuwe recreatieve voorzieningen.

Voor de uitwerking van de opgaven is een toekomstperspectief ontwikkeld, zie figuur 3.7. Onderdelen van dit toekomstperspectief die in voorligend plan worden zijn: een natuurstrook (Ecologische Hoofdstructuur) langs de zuidrand van de polder met ruimte voor waterberging en herinrichting van het watersysteem.

Figuur 3.7 Toekomstperspectief polder Waard Nieuwland

Beeldkwaliteitplan Wieringen 2011

De voormalige gemeente Wieringen heeft een beeldkwaliteitplan opgesteld, om de ruimtelijke kwaliteit bij functieveranderingen in het landelijk gebied te waarborgen. Het gaat daarbij om de relatie tussen de ruimtelijke rode ontwikkelingen en het herstellen of versterken van het landschap, waaronder het blauwe netwerk. Hierin wordt aangegeven dat de polder Waard Nieuwland lange tijd gereserveerd is geweest voor het Wieringerrandmeer en een heroverweging gewenst is. Gesteld wordt dat een combinatie van nieuwe agrarische en recreatieve ontwikkelingen mogelijk is.

Voor de Polder Waard Nieuwland worden onder andere de volgende kwaliteiten benoemd:

- door de diepe ligging, de ringdijk, de Polderweg, de geometrische verkaveling en de invulling met akkerbouw een herkenbare eenheid in het landschap;
- In ruimtelijk opzicht is de polder te karakteriseren als open tot zeer open met een zuidwest-noordoost gerichtheid (Polderweg);
- duidelijke rand van de polder met hoge grasdijken;
- bebouwing met erfbeplanting op de koppen van de kavels langs de Polderweg en de rand van de polder, transparant.

Per gebied is in het beeldkwaliteitplan aangegeven wat de spelregels voor ontwikkeling zijn. Voor Polder Waard Nieuwland is aangegeven dat kansen liggen in natuurontwikkeling (ecologische hoofdstructuur) in combinatie met agrarische en recreatieve ontwikkelingen.

De beoogde ontwikkeling voor water en natuur sluit goed aan bij de ambities van het beeldkwaliteitplan.

3.6 Conclusie beleidskader

De beoogde ontwikkeling van aanleg van water en natuur in Polder Waard Nieuwland past binnen de beleidskaders op rijks- en provinciaal niveau en sluit goed aan bij het beleid dat hier op gemeentelijk niveau geldt. Omdat de ontwikkeling niet past in de hier geldende beheersverordening, moet een procedure voor het afwijken van de beheersverordening, als bedoeld in art. 2.12 lid 1a, sub 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), worden doorlopen.

4 Planbeschrijving

Voorliggend plan betreft fase 1 van de ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur en herinrichting van het watersysteem in polder Waard Nieuwland.

Het Voorontwerp fase 1 bestaat uit een situatietekening en twee dwarsdoorsneden. Fase 1 sluit aan op gronden van Staatsbosbeheer. Langs deze gronden loopt een kleine primaire watergang die deel gaat uitmaken van de nieuw aan te leggen Ecologische Hoofdstructuur. Ten noorden hiervan wordt een nieuwe primaire watergang aangelegd. Deze nieuwe watergang vormt onderdeel van het in ontwikkeling zijnde nieuwe watersysteem van de polder.

De 50 meter brede strook Ecologische Hoofdstructuur bestaat aan de noordzijde uit een 8 meter brede onderhoudsstrook. Deze wordt gemaakt met vrijkomende grond uit de aan te leggen rietzoom. Het waterpeil wordt ingesteld op 1.60 meter min NAP, gelijk aan het waterpeil van de naastliggende gronden van Staatsbosbeheer.

De dimensionering van de nieuwe primaire watergang is afgestemd op het nieuwe watersysteem. In dit nieuwe watersysteem krijgt deze watergang een belangrijker rol voor de afvoer van water afkomstig van het gebied ten westen van polder Waard Nieuwland. De taluds zijn 1: 3. Dit vergroot de waterberging in dit deel van de polder en heeft tevens een gunstig effect op de groei van waterplanten en daarmee ook op de waterkwaliteit. De watergang wordt met nieuw aan te leggen duikers door de Wierdijk en de Burgerweg met de rest van het watersysteem verbonden.

Figuur 4.1 geeft een bovenaanzicht van het Voorontwerp. In bijlage 1 bij deze onderbouwing zijn naast dit bovenaanzicht twee dwarsprofielen opgenomen.

Figuur 4.1 bovenaanzicht voorontwerp fase 1

5 Milieu- en omgevingsaspecten

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de verschillende milieu- en omgevingsaspecten beschreven die relevant zijn voor de voorgenumen ontwikkeling.

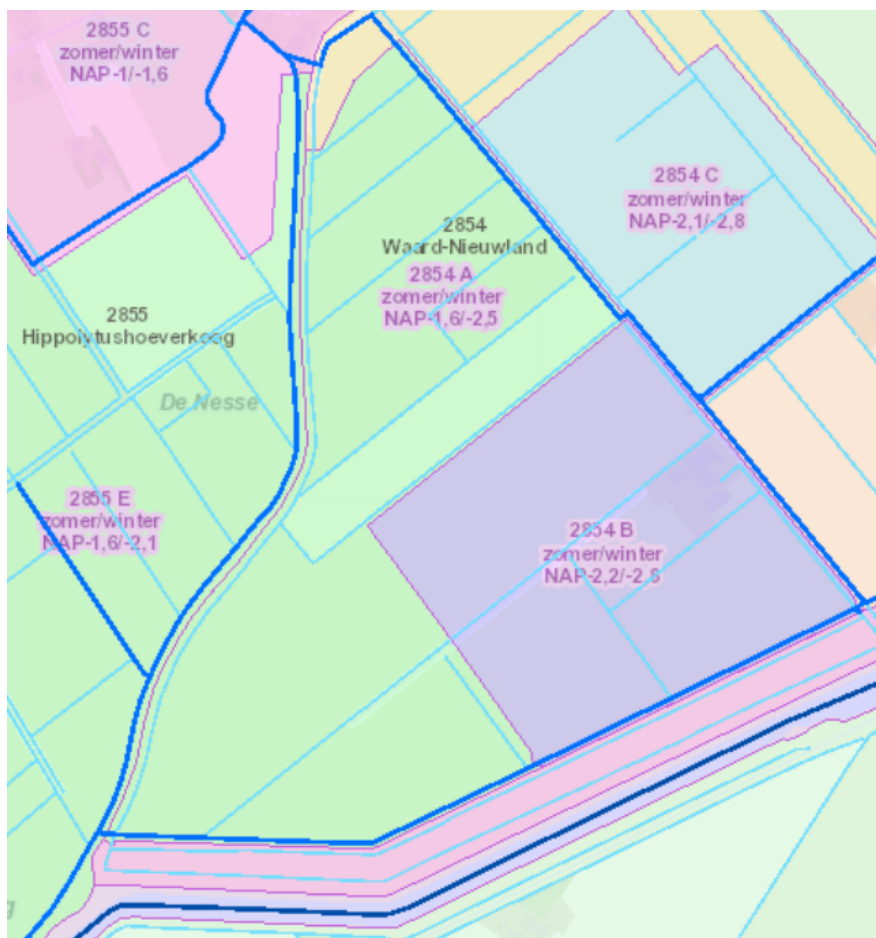
5.2 Water

Oppervlaktewater

Het plangebied ligt in de peilgebieden 2854A en 2854B, zie figuur 5.1 In tabel 5.1 zijn de streefpeilen weergegeven.

Tabel 5.1 Peilgebieden en streefpeilen

Peilgebied	Zomerpeil t.o.v. NAP (m)	Winterpeil t.o.v. NAP (m)
2854 A	-1,6	-2,5
2854 B	-2,2	-2,8
2854 O	-1,5	-1,7

Figuur 5.1 Peilgebieden

De dimensionering van de nieuwe primaire watergang is afgestemd op het nieuwe watersysteem. In dit nieuwe watersysteem krijgt deze watergang een belangrijker rol voor de afvoer van water afkomstig van het gebied ten westen van polder Waard Nieuwland. De taluds zijn 1:3, dit vergroot de waterberging in dit deel van de polder.

In de nieuwe primaire watergang zullen de huidige peilen worden aangehouden. Het waterpeil in de natuurstrook (Ecologisch hoofdstructuur) zal worden ingesteld op 1.60 meter min NAP. Dit sluit aan op het waterpeil van de naastliggende gronden aan de zuidzijde (peilgebied 2854 O).

Grondwater

Door het hogere peil zal het plangebied natter worden dan in de huidige situatie. Dit is positief voor de te ontwikkelen natuur. Het uitbreiden van het hogere peil kan een geringe toename van de wegzijging naar de lager gelegen Wieringermeer tot gevolg hebben. Echter de kwel wordt opgevangen door de bestaande kwelsloot in de Wieringermeer. De uitvoering van het plan zal geen of slechts een zeer gering effect hebben op de waterhuishouding in de Polder Waard Nieuwland zelf, het omringende gebied en nabijgelegen functies.

Waterkering

Het plangebied ligt in de beschermingszone van de regionale waterkering langs het Amstelmeerkanaal. Het noordwaarts uitbreiden van het bestaande peilgebied van de bestaande natuurstrook (2854 O) heeft een zeer gering effect tot gevolg op de grondwaterstand in het dijklichaam. De stabiliteit wordt niet negatief beïnvloed.

Waterkwaliteit

De watergangen buiten de natuurstrook worden gevoed vanuit de Hippolytushoevekoog. De nieuwe watergang in het plangebied zal water uit het Amstelmeerkanaal ontvangen. Dit water is minder voedselrijk, waardoor de waterkwaliteit verbetert. De nieuwe watergang krijgt flauwe taluds (1:3) waardoor er meer ruimte is voor vegetatie. Dit draagt positief bij aan de waterkwaliteit.

Conclusie

De uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan wordt niet belemmerd door onaanvaardbare nadelige gevolgen voor de waterhuishouding en de waterkwaliteit.

5.3 Natuur

Onderzoek is uitgevoerd naar de mogelijk aanwezigheid van soorten die zijn beschermd op grond van de Flora- en faunawet en naar de mogelijke invloed van de voorgenomen inrichting op beschermde natuurgebieden (Quick scan flora en faunapolder polder Waard Nieuwland, eindrapport bureaustudie, Waterproef 16-12-2013). Deze rapportage is als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing gevoegd. Voorjaar 2014 zal het plangebied worden bezocht om de bureaustudie aan te vullen met veldwaarnemingen.

Onderstaand volgen eerst de bevindingen van het onderzoek, uitgesplitst naar gebiedsbescherming en beschermde soorten. Vervolgens wordt ingegaan op het ecologisch werkplan dat Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier voorafgaand aan de uitvoering op zal stellen. Tenslotte volgt de conclusie.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Waddenzee' op een afstand van ongeveer 2,5 kilometer ten noorden van het plangebied. Gezien de grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn directe negatieve effecten van de werkzaamheden op instandhoudingsdoelen uit te sluiten. De werkzaamheden hebben bovendien weinig impact op de omgeving. Invloed van de werkzaamheden op Natura 2000-gebied als gevolg van externe werking kan ook worden uitgesloten. Op grond van voorgaande kunnen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden als gevolg van de geplande ontwikkeling worden uitgesloten.

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van nog te ontwikkelen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In het plangebied zal EHS worden ontwikkeld, wat zal leiden tot toename van de natuurwaarden.

Het plangebied is niet aangewezen als weidevogelleefgebied, daarom zijn negatieve effecten op weidevogelleefgebied zijn uit te sluiten.

Beschermde soorten

In de Flora- en Faunawet wordt onderscheid gemaakt in soorten van tabel 1, 2 en 3. Soorten van tabel 1 zijn algemeen voorkomend. Hiervoor hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht. Voor soorten van tabel 2 is geen ontheffing nodig indien wordt gewerkt volgens de 'gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen'. Voor soorten van tabel 3 dient een ontheffing aangevraagd te worden of dienen voldoende maatregelen genomen te worden om negatieve effecten op de soort te voorkomen.

Uit de bureaustudie blijkt dat beschermde planten van tabel 2 niet geheel kunnen worden uitgesloten. In de watergangen komen mogelijk de Kleine modderkruiper (tabel 2) en Bittervoorn (tabel 3) voor. Daarnaast kan niet worden uitgesloten dat de watergangen in het plangebied worden gebruikt als voortplantingswater door de Rugstreeppad (tabel 3). Negatieve effecten op overige soorten van tabel 3 worden niet verwacht, mits de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd en het plangebied niet verlicht wordt tijdens de nachtelijke uren.

Voorjaar 2014 zal tijdens een veldbezoek worden vastgesteld of daadwerkelijk soorten van tabellen 2 en 3 aanwezig zijn in het plangebied. Als deze soorten voorkomen zullen in een 'ecologisch werkplan' mitigerende maatregelen worden beschreven die verstoring voorkomen. Naar de rugstreeppad wordt geen nader onderzoek gedaan, omdat de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het voortplantingsseizoen (april tot en met augustus). De toekomstige inrichting met flauwere taluds en een natuurstrook biedt naar verwachting meer geschikt leefgebied voor de Bittervoorn. Bovendien is het voornemen om de werkzaamheden uit te voeren in de periode september tot en met maart. Dit is buiten de meest gevoelige periode voor Bittervoorn.

Het verstoren van een broedende vogels, ongeacht de soort, betekent een overtreding van de Flora- en Faunawet. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart tot en met 15 juli) uit te voeren. Ook na 15 juli kunnen bepaalde soorten nog broeden. Omdat de werkzaamheden geen opgaande begroeiing of gebouwen aantasten, zijn negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten buiten het broedseizoen niet te verwachten.

Ecologische werkplan

Om tijdens de uitvoering verstoring van de beschermde soorten in of nabij het plangebied te voorkomen, zal Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier een ecologisch werkplan opstellen. Hierin worden mitigerende maatregelen beschreven die verstoring van de soorten voorkomen. Indien wordt gewerkt conform dit ecologische werkplan is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet.

Conclusie

Negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen worden uitgesloten. De natuurwaarden in het plangebied zullen groter worden, omdat in het gebied Ecologische Hoofdstructuur wordt ontwikkeld. Mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen doordat gewerkt wordt conform de zorgplicht en de 'gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen'. Aanvullend daarop wordt een ecologisch werkplan opgesteld met mitigerende maatregelen die verstoring van soorten voorkomen. Naar verwachting biedt de toekomstige inrichting voor sommige soorten meer geschikt leefgebied.

Bovenstaande in overweging nemende, wordt de uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan niet belemmerd door onaanvaardbare nadelige gevolgen voor beschermde gebieden en soorten.

5.4 Bodem

Voor het plangebied is een historisch bodemonderzoek uitgevoerd (Historisch vooronderzoek polder Waard Nieuwland, Grondslag, 13 december 2013). Deze rapportage is als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing gevoegd. Doel van het onderzoek was om na te gaan of verontreiniging in de bodem de geplande ontwikkeling, milieukundig gezien, zou kunnen belemmeren. De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat in het kader van de uitvoering ter plaatse van dammen en slootdempingen nader bodemonderzoek verricht zal moeten worden.

Conclusie

Als voorafgaand aan de uitvoering bodemonderzoek wordt verricht en indien nodig ontgraving c.q. sanering plaatsvindt, wordt de uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan niet belemmerd door onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit van de bodem.

5.5 Archeologie

Archeologisch vooronderzoek is uitgevoerd om te bepalen of archeologische waarden kunnen worden verstoord. De rapportage is als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing gevoegd (Boer, G.H. de, 2014. Verbetering watersysteem polder Waard-Nieuwland, gemeente Hollands Kroon; een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkenkende fase). RAAP-rapport 2792. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp).

Het vooronderzoek bestond uit een bureauonderzoek voor de gehele polder Waard Nieuwland en voor voorliggend besluitgebied, daarnaast uit een verkennend booronderzoek.

Op basis van het bureauonderzoek is voor de gehele polder Waard Nieuwland een (middel) hoge verwachting geformuleerd voor aanwezigheid van vindplaatsen uit het Laat-Paleolithicum - (Laat/) Neolithicum. Of eventueel aanwezige vindplaatsen ook daadwerkelijk bedreigd worden bij mogelijke ingrepen hangt in sterke mate af van de diepteligging van het pleistocene oppervlak in relatie tot de diepte van de ingrepen.

In het gebied van voorliggend besluit is door middel van een verkennend booronderzoek de diepte van de top van het pleistoceen zand bepaald en de intactheid van deze top. Op grond van dit onderzoek wordt aanbevolen om op de locatie van de nieuw te graven watergang karterend booronderzoek uit te voeren. Dit karterend booronderzoek zal voorjaar 2014 worden uitgevoerd. Na afronding van dit onderzoek neemt de gemeente Hollands Kroon op basis van het advies van RAAP een besluit over het vervolgtraject. Het besluit kan inhouden dat het archeologisch onderzoek is afgerond of dat één van de vervolgstappen uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) moet worden doorlopen. In beide gevallen, kan de beoogde ontwikkeling worden uitgevoerd.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen dan zullen, conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien in 2007), de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed worden gemeld (vondstmelding via ARCHIS).

Conclusie

De uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling wordt niet belemmerd door onaanvaardbare nadelige gevolgen voor archeologische waarden.

5.6 Verkeer

De voorgenomen ontwikkeling zal geen invloed hebben op de verkeerssituatie in of om het plangebied. De ontwikkeling heeft geen verkeersaantrekkende werking.

Conclusie

Het aspect verkeer vormt geen belemmering voor de inrichting van het besluitgebied met water en natuur.

5.7 Geluid

Geluid beïnvloedt in belangrijke mate de kwaliteit van de leefomgeving. In wetgeving is vastgelegd welke mate van geluid acceptabel wordt geacht, afhankelijk van specifieke omstandigheden. Deze omstandigheden zijn bijvoorbeeld de aard van het geluid en de functie van het geluidsbelaste object.

In het kader van de Wet geluidhinder liggen er zones rond wegen en spoorlijnen en gezoneerde industrieterreinen. Binnen een geluidzone moet bij het realiseren van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen, zoals woningen, of bij realisatie van nieuwe (zoneringsplichtige) wegen, onderzoek worden gedaan naar de optredende geluidbelasting.

De nieuwe waterberging omvat geen realisatie van geluidgevoelige bestemmingen of de aanleg van nieuwe wegen. Toetsing aan de Wet geluidhinder is daarom niet aan de orde. Hiernaast heeft de ontwikkeling geen verkeersaantrekkende werking. De ontwikkeling heeft daarom geen invloed op de geluidbelasting in de omgeving.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de inrichting van het besluitgebied met water en natuur.

5.8 Luchtkwaliteit

De Wet Luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen kleine en grote ruimtelijke projecten. Onder kleine projecten worden projecten verstaan die de luchtkwaliteit 'niet in betekende mate' verslechteren. De definitie van 'in betekende mate' is vastgelegd in het Besluit NIBM. Projecten die de concentratie PM₁₀ (fijn stof) of stikstofdioxide (NO₂) met meer dan 3% van de grenswaarde verhogen, dragen in betekende mate bij aan de luchtvervuiling. Door de verbetering van het watersysteem zal het aantal verkeersbewegingen niet toenemen. Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen ontwikkeling niet in betekende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de inrichting van het besluitgebied met water en natuur.

5.9 Externe veiligheid

Bij ruimtelijke plannen in combinatie met kwetsbare functies dient ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten te worden gekeken. Met de voorgenomen ontwikkeling worden geen kwetsbare objecten gerealiseerd, waardoor toetsing aan het plaatsgebonden en groepsrisico niet van toepassing is. Tevens worden geen risicogevoelige objecten mogelijk gemaakt. Het aspect externe veiligheid heeft geen invloed op de ontwikkeling van het besluitgebied.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de inrichting van het besluitgebied met water en natuur.

5.10 Kabels en leidingen

De aanwezigheid van kabels en leidingen is geïnventariseerd. Langs de Burgerweg ligt een kabel voor datatransport en een hoge druk gasleiding van Liander. Hiermee zal bij de uitvoering rekening worden gehouden.

Conclusie

Het aspect kabels en leidingen vormt geen belemmering voor de inrichting van het besluitgebied met water en natuur.

5.11 Conclusie milieu- en omgevingsaspecten

Uit het bovenstaande hoofdstuk blijkt dat er geen bezwaren zijn vanuit milieu- en omgevingsaspecten om de beoogde ontwikkelingen uit te voeren.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Financiële uitvoerbaarheid

Volgens artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening dient de gemeenteraad een exploitatieplan vast te stellen voor gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. Omdat geen sprake is van een bouwplan conform artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening, is geen verplichting tot kostenverhaal dan wel tot het opstellen van een exploitatieplan.

Voor de realisatie van voorliggend plan is budget vrijgehouden, waardoor de uitvoerbaarheid kan worden gegarandeerd.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voorliggend plan is onderdeel van de uitwerking van de Gebiedsvisie voor polder Waard Nieuwland. Deze Gebiedsvisie is opgesteld onder verantwoordelijkheid van Provincie Noord-Holland en gemeente Hollands Kroon.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft een gebiedsproces georganiseerd waarin de plannen worden besproken met agrariërs, belangengroepen en andere betrokkenen en belangstellenden. Op deze manier is voor de ontwikkeling van voorliggend plan gebruik gemaakt van de kennis en ideeën uit het gebied.

7 Procedure omgevingsvergunning

7.1 Juridische procedure

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) onderscheidt twee voorbereidingsprocedures: de reguliere procedure en de uitgebreide procedure. De regel bij het bepalen van de te volgen procedure is dat de reguliere voorbereidingsprocedure wordt gevolgd, tenzij anders is bepaald. In artikel 3.10 van de Wabo is opgenomen dat een activiteit die in strijd is met het bestemmingsplan de uitgebreide voorbereidingsprocedure moet volgen.

Tevens is bepaald dat de omgevingsvergunning slechts kan worden verleend indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

7.2 Voorbereiding

In het kader van artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht dient vooroverleg plaats te vinden met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het gebiedsplan in het geding zijn bij de ontwikkeling. Hiertoe wordt de ruimtelijke onderbouwing aan de verplichte overlegpartners gezonden.

7.3 Besluitvorming

De uitgebreide Wabo procedure kent een doorlooptijd van 26 weken en kan eenmaal verlengd worden met 6 weken. Op deze procedure is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Voordat een besluit wordt genomen, legt de vergunningverlenende instantie het ontwerpbesluit met de overige relevante stukken (waaronder deze ruimtelijke onderbouwing) zes weken ter inzage.

Enieder heeft dan de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Bij de besluitvorming op de omgevingsvergunning worden de zienswijzen beoordeeld. Als de omgevingsvergunning wordt verleend, treedt deze in werking na bekendmaking van het besluit. Op dat moment vormt de omgevingsvergunning de basis om af te wijken van het bestemmingsplan.

7.4 Beroep en Hoger beroep

Na bekendmaking van het besluit is het voor iedere belanghebbende mogelijk om beroep in te stellen bij de rechtbank en eventueel voorlopige voorziening aan te vragen. Na uitspraak van de rechtbank kan hoger beroep worden aangetekend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (en kan eveneens voorlopige voorziening worden aangevraagd).

8 Overzicht van bijlagen

- Tekening Voorontwerp.
- Bodemonderzoek: Historisch vooronderzoek polder Waard Nieuwland, Grondslag, 13 december 2013.
- Natuuronderzoek: Quick scan flora en faunapolder polder Waard Nieuwland, eindrapport bureaustudie, Waterproef 16-12-2013.
- Archeologisch bureauonderzoek: Boer, G.H. de, 2014. Verbetering watersysteem polder Waard Nieuwland, gemeente Hollands Kroon; een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase). RAAP-rapport 2792. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp).

Bijlage 1

Bovenaanzicht en dwarsprofielen